

Referendumkamer Leiden

Secretariaat: postbus 292, 2300 AG Leiden, telefoon 071 - 5165510

Aan de gemeenteraad van Leiden

Leiden, 1 december 2006

Onderwerp: vraagstelling voor het referendum Winkeltijden

Geachte raad,

In uw vergadering op 23 november hebt u naar aanleiding van het inleidend referendumverzoek over de Verordening winkeltijden besloten:

- 1. de initiatiefnemers in de gelegenheid te stellen conform artikel 10, lid 6, van de verordening een definitief verzoek tot het houden van een referendum over aanwijzing van de hele gemeente als toeristisch gebied in te dienen;*
- 2. de Referendumkamer uit te nodigen binnen twee weken in overleg met (vertegenwoordigers van) het Presidium, het College van Burgemeester en Wethouders en de indieners de vraagstelling te formuleren zodat in de eerstvolgende vergadering een besluit kan worden genomen over de vraagstelling.*

Naar aanleiding hiervan hebben wij in onze vergadering op 29 november gesproken met twee van de initiatiefnemers, de heren Van Noort en Smits, en met twee door het Presidium aangewezen raadsleden, de heren Van Egdome (GroenLinks) en Laudy (VVD). Het College heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ook vertegenwoordigd te zijn.

Het onderwerp van het referendum

In het overleg hebben wij allereerst aandacht besteed aan de vraag welke alternatieven in het referendum tegenover elkaar moeten staan.

De nu geldende situatie is dat winkels in de binnenstad en het Stationskwartier (hierna kortheidshalve samen aangeduid als "de binnenstad") elke zondag geopend mogen zijn. De winkels buiten de binnenstad mogen op 12 zondagen per jaar geopend zijn. Deze situatie duiden we hierna aan als "52/12".

Het kernpunt van het initiatiefvoorstel van VVD en D66, waarnaar in de referendumaanvraag wordt verwezen, is dat winkels in heel Leiden voortaan elke zondag geopend mogen zijn. De voorgestelde situatie duiden we hierna aan als "52/52".

Bij een referendum gaat het in principe om de vraag of de kiezers in meerderheid voor of tegen de voorgestelde verandering zijn. Dat betekent dat bij dit referendum "52/52" tegenover "52/12" zou moeten staan.

De fractie van GroenLinks heeft in een brief van 26 november gevraagd te onderzoeken of het mogelijk is om in het referendum de door VVD en D66 voorgestelde situatie te stellen tegenover een situatie waarin in heel Leiden niet meer dan 12 koopzondagen zijn toegestaan. Dat zou dus neerkomen op "52/52" tegenover "12/12".

Onze conclusie is dat de suggestie van GroenLinks niet past binnen de Referendumverordening. Artikel 7, eerste lid, van de verordening bepaalt dat alleen concept-raadsbesluiten onderwerp van een referendum kunnen zijn. In het concept-raadsbesluit dat de basis is voor de referendumaanvraag, komt "12/12" niet voor. Daarom is het niet mogelijk om "12/12" als alternatief aan de kiezers voor te leggen.

Daarbij komt dat hetzelfde artikellid ook bepaalt dat een voor een referendum in aanmerking komend concept-raadsvoorstel - indien van toepassing - reeds moet zijn onderworpen aan inspraak. Het voorstel "52/52" is rond de laatste jaarwisseling onderworpen geweest aan inspraak. Het initiatiefvoorstel van VVD en D66 bouwt daarop voort. De situatie "12/12" is niet aan inspraak onderworpen, terwijl vol-

gens de geldende regels inspraak, voorafgaand aan besluitvorming over een dergelijk voorstel, wel geboden is.

Tijdens het overleg op 29 november bleek dat de initiatiefnemers willen vasthouden aan het referendum in de vorm zoals zij het hebben aangevraagd. De heer Laudy was eveneens van mening dat "52/52" tegenover "52/12" behoort te staan. De heer Van Egdome achtte het ondanks de aangevoerde tegenargumenten niet onmogelijk om de variant "12/12" mee te nemen in de referendumvraag.

Ook na heroverweging blijven wij van mening dat de Referendumverordening het om de hiervoor aangegeven redenen niet mogelijk maakt om de variant "12/12" te introduceren in de referendumvraag. Onze conclusie is dat het referendum betrekking moet hebben op de vraag of de kiezers het eens zijn met het voorstel om "52/12" te vervangen door "52/52".

De referendumvraag

De aan de kiezers voor te leggen referendumvraag moet zo kort en begrijpelijk mogelijk zijn en tegelijkertijd goed aangeven waar het in het concept-raadsbesluit om gaat. Bij veel onderwerpen zit daar een spanning tussen. Het is niet mogelijk om alle nuances en achtergronden weer te geven in de referendumvraag. De achtergronden moeten wel terug te vinden zijn in voorlichtingsmateriaal dat voorafgaand aan het referendum wordt verspreid, zoals een referendumkrant.

Tijdens het overleg op 29 november hebben wij de volgende concept-referendumvraag aan de aanwezigen voorgelegd:

De gemeenteraad beslist binnenkort over een voorstel om toe te staan dat winkels in heel Leiden elke zondag geopend kunnen zijn.

Bent u voor of tegen dit voorstel ?

Ik ben voor

Ik ben tegen

De heer Van Egdome was van mening dat duidelijker tot uiting zou moeten komen dat de met het raadsvoorstel beoogde verandering alleen betrekking heeft op het gebied buiten de binnenstad. Hij stelde daarom voor om de woorden "dat winkels in heel Leiden" te vervangen door "dat ook winkels buiten de binnenstad".

De initiatiefnemers en de heer Laudy gaven de voorkeur aan de door ons voorgelegde tekst.

Bij nadere overweging zijn wij van mening dat de door de heer Van Egdome voorgestelde tekst de voorkeur verdient. Daarin wordt duidelijker weergegeven waar de in het raadsvoorstel voorgestelde verandering uit bestaat. De oorspronkelijke tekst zou kunnen leiden tot het misverstand dat een meerderheid voor "Ik ben tegen" ertoe zal leiden dat ook de winkels in de binnenstad niet meer elke zondag geopend kunnen zijn.

Wij adviseren u daarom om de referendumvraag als volgt vast te stellen:

De gemeenteraad beslist binnenkort over een voorstel om toe te staan dat ook winkels buiten de binnenstad elke zondag geopend kunnen zijn.

Bent u voor of tegen dit voorstel ?

Ik ben voor

Ik ben tegen

De handtekeningenlijsten en de oproepingskaarten

Behalve de tekst van de vraagstelling, zoals die wordt weergegeven op de stemcomputers of de stembiljetten, is ook van belang wat er wordt vermeld op de handtekeningenlijsten waarop handtekeningen kunnen worden geplaatst ter ondersteuning van de definitieve aanvraag, en op de oproepingskaarten. Daarvoor adviseren wij de volgende teksten te gebruiken. Ze sluiten aan op de referendumvraag.

Voor de handtekeningenlijsten:

De gemeenteraad beslist binnenkort over een voorstel om toe te staan dat ook winkels buiten de binnenstad elke zondag geopend kunnen zijn.

Over dat voorstel is een referendum aangevraagd.

Met het zetten van uw handtekening ondersteunt u de referendumaanvraag. Het betekent niet dat u zich hiermee uitspreekt voor of tegen de verruiming van de zondagsopenstelling.

Voor de oproepingskaarten:

De gemeenteraad beslist binnenkort over een voorstel om toe te staan dat ook winkels buiten de binnenstad elke zondag geopend kunnen zijn.

Over dat voorstel wordt op 2007 een referendum gehouden. U kunt zich dan uitspreken voor of tegen het voorstel.

In de referendumkrant Winkeltijden die voorafgaand aan het referendum wordt verspreid, vindt u meer informatie over dit onderwerp.

De datum van het referendum is hier niet ingevuld, omdat het vaststellen van de datum volgens de Referendumverordening geen bevoegdheid is van de Raad, maar van het College. Wij gaan er echter van uit dat zal worden gekozen voor 7 maart 2007.

Conclusie

Wij adviseren u om de in de kaders opgenomen teksten voor de referenduvraag, de handtekeningenlijsten en de oproepingskaarten vast te stellen.

Hoogachtend,
De Referendumkamer van de gemeente Leiden,

mw. E.H.T. van der Vlist, secretaris

L. Beijen, voorzitter